

Emléktáblát avatott a Szegedi Zsidó Hitközség a gettó áldozatainak

A Mindenható tudja a nevet

A temetőben emléktábla avatásával, a zsinagógában ünnepi istentisztelettel emlékezett tegnap a Szegedi Zsidó Hitközség a holokauszt helyi áldozataira, akik hatvanegy évvel ezelőtt pusztultak el. Az évfordulón a sírkertben tettünk sétát.

A Belvárosi temető mára körbefogta, épp csak a kerítés és az ajtó jelzi a Fonógyári úton a szegedi zsidó temető bejáratát. Itt indulunk sétára *Lednitzky András*s, a Szegedi Zsidó Hitközség elnökével a holokauszt szegedi áldozataira emlékezve. A kapu mellett kavicsokkal teli kosár, a síremlékekhez ebből visznek a látogatók.

– Messziről is hoznak magukkal egy-egy követ, hogy emlékként itt hagyják szeretteiknél – kalauzolt *Lednitzky András*. A férfiak fejfedővel léphetnek be, ez megszentelt terület. 1831 óta temetnek az 55 ezer négyzetméteres területre. A temetések a ravatalozóból, az úgynevezett cinteremből indulnak. Az útról is jól látható kupolás dísztéglá építményt az a Baumhorn Lipót tervezte a múlt század elején, aki a zsinagógát és a székházat is. A cinterem oldalában első világháborús emlékmű, frigláda alakját formázza, a másik oldalon háborús hősi halottak és munkaszolgálatosok nyugszanak.

Téglákkal kirakott utakon lépkedtünk beljebb, a sírok között már a dús növényzet az úr, pedig két ember szakadatlan munkával igyekszik folyamatosan rendet tartani. A Belvárosi temetővel szomszédos falnál vannak a legrégebbi sírok. A fiatalokét, életük félbemaradtságát törött oszlop jelöli.

A kert jellegzetes síremlékei mellett haladtunk, itt nyugszik

Lednitzky András: A zsidó temetőben 1831 óta temetnek

Fotó: Schmidt Andrea

Rózsa Izsó, a szegedi hitközség elnöke, Lechner Ödön építész és a főbbek közül Kulinyi Ágoston, Löw Lipót, Löw Immanuel és Schindler József. Winter Miklós orvos a hitközség elöljárójaként Lednitzky András elődjeként szolgált. Rábukkanunk a gyáros Biedl, a Kárács, a Patzauer és a Milkó család sírjára.

Rövid sétánk végén az új emléktáblához érkezünk vissza, ezt tegnap avatták fel.

– A szegedi gettóban azonosítatlannul elhunytak emlékére készítettük – mondja az elnök. – 1944-ben a kirekesztés utolsó állomásaként a zsinagóga környékén kijelölt lakásokban és más helyeken alakították ki a gettót,

majd a téglagyár területére zsúfolták össze a városban és a környéken élő több mint nyolcezer zsidót. Innen három szerelvényrel hurcolták el őket a halálba. A június 25-én bevonuló zsidók egyenesen Auschwitzba kerültek, a második, kibővített szerelvényrel 27-én gördültek ki, de csak egy osztrák falug jutottak. Nem hurcolták tovább mindnyájukat, mert egy másik kerületből érkező szerelvény kitöltötte az előírt létszámot. Többüket „csak” a munkatáborig vitték – közülük sokan túléltek a borzalmakat. A 28-i harmadik vonat utasai hasonló légerekbe kerültek.

Szegedre körülbelül ezeröttszázan tértek vissza, hogy a felsza-

badulás után új életet kezdenek. A zsinagóga falán kétezer-kétszáz áldozatnak állít emléket a tábla. A világháborúban 5452 szegedi halt hősi halált, közülük 2723 volt zsidó származású. A 612 munkaszolgálatos adatait ismerik egészen biztosan, a haláltáborokról azonban kevesebbet tudni. A gettóban meghaltakat sem azonosíthatják, hiszen akkoriban kijárási tilalmat rendeltek el, és ha valaki elhunyt, a rabbi és a közvetlen hozzátartozók csak jeltelenül temethették el. Új sírhelyek kijelölésekor bukkantak maradványaikra a tábla helyén, mely emlékeztet: nevüket a Mindenható tudja.

DOMBAI TÜNDE

Mindent felülmúlt a sóskeserű gyógyvíz

A titokzatos szegedi Petőfi-forrás

Szegeden, a gyógyvizek városában létezett annak idején egy Petőfi-gyógyforrás is. „A Petőfi sóskeserű gyógyvíz kapható helyben minden nagyobb ásványvíz- és fűszerkereskedésben” – olvasható az 1900-as évek elején megjelent kiadványban, amelyre a volt pincegazdaság munkatársa hívta föl figyelmünket.

Ma már hírt sem hallani a valahai Petőfi-gyógyforrásnak, ám az innen származó gyógyvizet egykor forgalmazó Masa István 1914-es kiadványa szerint nagyon is létezett, mégpedig a Berlin körüli. „Egy szegény munkás ember szenvedése volt az útmutató eszköz, amely engem ezen gyógyforráshoz vezetett” – írja. A szegény embernek a lábfájását gyógyította meg a víz. Az akkor még „vegyileg nem ismert természetes forrásvíz” összetételét „a fővárosi orvosi karok az 1885. évben tudományos vizsgálat alá vetették”. Megállapították, hogy „a szegedi Petőfi-forrás sóskeserű gyógyvize az összes budai keserűvizeket felülmúlja, úgyszintén a többi forgalomban lévő kül- és belföldi ásványvizeket is”. Kiderült: ivókúrára és fürdésre egyaránt kitűnő. Masa István leírja, „az orvosi karok és pártfogó bizonyítványai által támogatva folytattam Budapestre a nagyméltóságú belügy-

minisztériumhoz az elárusítási engedélyért, amit a bárhol való szabad elárusítás jogával ki is nyertem”. Ezek után meg is kezdődött a forgalmazás. A kiadványban idézett orvosi vélemények főleg emésztőszervi panaszokra gyakorolt jótékony hatását emelik ki.

A betegek hálanyilatkozatai is sokatmondóak. Bitó Ferenc például ezt írja a vízforgalmazónak: „Leányom, aki hűlés folytán mind a két lábára oly nagymérvű csonthasogatást szenvedett, hogy lábaira nem állhatott, az öntől hozott gyógyvízben naponta kétszer megfürödve s ezen gyógyvízzel lábait éjjelre bekötötték, három nap múlva jární bírt, fájdalmai megszűntek és teljesen kigyógyult.” De szemgyulladástól a szélütésig, méhbetegségtől a titokzatos gyógyforrás – derül ki tehát a *Juhász Béla* ; a volt pincegazdaság munkatársa által rendelkezésünkre bocsátott, 1914-es füzetből.

– Hallani hallottam a Petőfi-forrásról, de az én időmben már nem működött – mondja a hatvanas évekre utalva *Börtsök László*, idős vízügyi szakember, akit megkerestünk az ügyben. Hozzátevé: valóban különleges ásványianyag-tartalmáról volt ismert a kút.

E. CS.

Bűnmegelőzési tábor

Magartatási és beilleszkedési zavarral küszködő 12–18 éves fiatalok számára szerveznek idén harmadik alkalommal országos bűnmegelőzési tábor az ország hét városában, köztük Szegeden. A hétfőn kezdődő táborban 40 személyt tudnak fogadni. A gyerekek ismeretterjesztő előadásokon, agressziókezelő tréningen, vetélkedőkon, sportversenyeken vesznek részt, ellátogatnak a mórakalmi Erzsébet fürdőbe, megismerik Szeged nevezetességeit. A tábor a Biztonságos Magyarországiért Közalapítvány támogatja.

Vállalkozótársat keresünk Szentesen

Csatlakozzon zalogfiók hálózatunk tagjaként egy

230 éve

sikeresen működő társasághoz, mely piacvezető a hazai kézi záloghitelezésben.

További információért érdeklődjön munkatársunknál: 325-2706

ÚJDONSÁGI!

Foglalja le utazását telefonon vagy on-line! 62/471 066 www.kartagoonline.hu

NYÁRI AKCIÓINKBÓL

TUNÉZIA
3*, fp. már 41 900 Ft/tőltől – 7 éj
5*, fp. már 89 900 Ft/tőltől – 7 éj

DJERBA
3*, fp. már 49 900 Ft/tőltől – 7 éj

EGYPTOM
3*, fp. már 57 900 Ft/tőltől – 7 éj

TÖRÖKORSZÁG
3*, fp. már 73 900 Ft/tőltől – 7 éj
3*, fp. már 89 900 Ft/tőltől – 11 éj
Araink a repülőjegyet is tartalmazzák!

NYÁRI ÚTI CÉLJAINK:
Tunézia, Djerba, Egyiptom, Mallorca, Kréta, Törökország

Keresse katalógusainkat szegedi irodánkban!

KARTAGO TOURS PLUSZ Kft.
6720 Szeged, Oroszlán u. 1.
Tel.: 62/471-066 • Fax: 62/426-005
szeged@kartagoplus.hu
Aktuális ajánlatainkat tekintsek meg telefonon:
RTL Klub 411. oldal, MTV1 415. oldal

Szín 5-ös bizonyítványoddal nyerj egy családi utazást EURODISNEYBE!

Fődíj: négy személyes utazás Eurodisneybe
2. díj: 1 db Panasonic házimozirendszer
3. díj: 1 db LG mikro hifitorony
4-6. díj: 15 000 Ft értékű Printer vásárlási utalvány

Minden kitűnő tanulót egy Szín-5-ös emblémával ellátott vonalzóval és egy zselés tollal váltható Printer-kuponnal ajándékozunk meg.

A játékba azok az általános iskolás tanulók nevezhetnek, akik a 2004–2005-ös tanévet kitűnő bizonyítvánnyal zárták.

Hogyan jelentkezhetsz?
• Töltsd ki a nevezési szelvényt!
• Gyere el a fotózásra, ahol lapunk fotósai készítenek rólad fényképet
• Hozd el fotózásra a kitűnő bizonyítványodat és a nevezési szelvényt!

Fotózás
Szeged: június 20., 21., 22., 12.00–18.00 Ifjúsági Ház, Felső Tisza part 2.
Hmva.: június 20., 21., 12.00–18.00, Petőfi Sándor Művelődési Központ Szántó K.J. 7.
Mindszent: június 21., 14.00–18.00, Művelődési Ház, Szabadság tér 37.
Szentes: június 22., 12.00–18.00, Szentesi Művelődési Központ, Tóth János u. 10/14.
Mórakalm: június 23., 14.00–18.00, Aranyaszó Rendezvényház, Részkei út 1.
Csongrád: június 23., 14.00–18.00, Művelődési Központ, Szentháromság tér 8.
Kistelek: június 24., 14.00–18.00, Rendezvényház, Kossuth u. 5-7.
Makó: június 24., 12.00–16.00, Hagymaház, Posta u. 4.

A sorsolás időpontja: 2005. június 27.

A sorsoláson való részvétel feltétele, hogy legyen a családban érvényes Délmagyarország- vagy Délvilág-előfizetés.
A Szín-5-ös tanulók fotóit és adatait folyamatosan megjelöltjük lapunkban.
A nyeremények kézpénzre nem válthatók.

NEVEZÉSI SZELVÉNY

Válaszd a következő kérdéseket!

Melyik országban található Eurodisney?

A tanuló neve: osztálya:

címe: osztályfőnöke:

tel.: Az előfizető neve:

iskola neve: címe:

A RENAX-CAMION Kft., a RENAULT haszongépjárművek Dél-magyarországi képviselője szegedi telephelyére munkatársat keres

Régió vezető pozícióba.

Az ideális pályázó rendelkezik:

- Felsőfokú végzettséggel
- Min. 5 éves vezetői és kereskedelmi gyakorlattal
- Műszaki alapképzettséggel

Kiemelt feladatai:

- Szegedi telephely irányítása
- Jármű értékesítés
- Szervíz és az értékesítési munka irányítása

Pályázatokat kérjük bérigény megjelöléssel július 8-ig az alábbi címre leadni: RENAX-CAMION Kft. 7602 PÉCS, PF.: 42.

NYARALÁSKOR IS olvassa lapunkat!

Tisztelt előfizetőnk!

A Délmagyarország, Délvilág nyári átirányításával kapcsolatban hívja a 06-80/821-821 vagy a 62/567-864-es telefonszámot.

Üdvözlettel: **Délmagyarország Kiadó**